

Liboje, julij — december 1977

Leto 20 — Številka 3 + 4

LIBO

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO KERAMIČNE INDUSTRIJE LIBOJE-CELJE

Srečno novo leto 1978

Samo še nekaj dni nas loči od zaključka poslovnega leta 1977. V naši tovarniški zgodovini bo to leto zapisano kot dokaj umirjeno leto s poprečnimi poslovnimi rezultati.

Proizvodnja keramike je potekala brez večjih in daljših zastojev. Letni plan sicer ne bo dosežen, vendar pa bo dosežena proizvodnja za cca 10% nad lanskim fizičnim obsegom in za cca 13% nad lanskim vrednostnim.

Proizvodnja ploščic bo dosegla znatno boljše rezultate kot leto popreje, čeprav tudi tu letni plan po fizičnem obsegu ne bo dosežen oz. bo dosežen le s cca 94%. Vsekakor pa je to za okrog 27% več kot v prejšnjem letu. Posebno ugoden rezultat pa kaže vrednost proizvodnje ploščic. Po vrednosti bo plan presežen za cca 7% ali realizacija vrednostne proizvodnje iz prejšnjega leta za skoraj 60%. K tako spremenjeni proizvodnji ploščic je veliko prispevala izboljšana organizacija dela, večja disciplina in zlasti nov tip ploščic z višjo ceno.

Tudi v tem letu je ostala najbolj problematična proizvodnja grafitnih izdelkov. Ta ne bo dosegla plana in tudi ne obsega proizvodnje iz prejšnjega leta.

Izredno uspešna v letošnjem letu je prodaja in to v vseh treh proizvodnjah. Skupni plan prodaje bo dosežen 7%, dočim lanskoletna prodaja kar za okrog 15%. Zaloge gotovih izdelkov so se znižale na minimum.

Poseben uspeh komercialne službe in proizvodnje je dosežen pri izvozu. Številka 1,000.000 S izvoza katero smo zasledovali veliko let, je bila dosežena že v mesecu oktobru. Zakaj takšen poudarek izvozu? Iz čiste ekonomske nuje. Večanje proizvodnje in lepša dekoracija izdelkov terjajo več materiala iz uvoza. Uvoz pa je vezan na izvoz. Potrebujemo tudi stroje iz uvoza, ker jih domača industrija ne proizvaja. Tudi za to moramo ustvarjati devize.

USPEHA POLNO NOVO LETO 1978

**ŽELJO
UPRAVA IN UPRAVNI ORGANI PODJETJA
OSNOVNA ORGANIZACIJA ZK
SINDIKALNA ORGANIZACIJA KIL**

Letošnje dokaj aktivno leto nam je sicer prineslo večji dohodek, ni pa nam prineslo bistvenega izboljšanja naše reproduktivne sposobnosti. Večje davščine, večja obvezna posojila in večje zahteve za skupno in splošno porabo so porabile večji del akumulacije.

Poizkušajmo prognozirati, kaj nas čaka v prihodnjem letu.

Naša osnovna naloga je nadaljnje povečanje proizvodnje. Z oz. na razpoložljive proizvodne resurse je mogoče doseči približno naslednje proizvodne rezultate:

TOZD Keramika	2.350 ton
TOZD Ploščice	2.952,6 ton
TOZD Grafit	458 ton

To predstavlja v primerjavi z letošnjimi dosežki povečanje za celotno delovno organizacijo po fizičnem obsegu za

13% in po vrednosti 54%. To so minimalni normativi za naše poslovanje v prihodnjem letu, če hočemo zagotoviti vsaj 13 — 15% povečanje osebnih dohodkov.

Druga za našo perspektivo zelo pomembna naloga je uspešna izvedba investicijskega programa, ki je bil sprejet v letošnjem letu in s katerim bomo dopolnili naša obstoječa postrojenja. Obširneje o tem smo pisali v prejšnji številki.

Niž manj pomembna naloga v prihodnjem letu je sprememba mase za proizvodnjo keramike. O pomenu te akcije smo v zadnjih letih tolikokrat pisali, da tega na tem mestu ne bi več ponavljali.

Izvoz bo tudi v prihodnjem letu zelo pomembna in verjetno še težja naloga kot je bil v tem letu. Težja naloga zato, ker se žal vizija svetovnih gospodarstvenikov o dolgi in veliki konjunkturi v

svetu ne uresničuje. V razvitih deželah se nezaposlenost zopet povečuje, kar ustvarja nove pregrade za jugoslovanski izvoz. Sosednja Avstrija, katera je postala letos naš pomemben kupec, zvišuje z novim letom davek od sedanjih 18% na 30%, kar sigurno ne bo imelo pozitivnega vpliva na naš izvoz v to deželo. Tudi v drugih deželah uvajajo vse več raznih uvoznih omejitev.

Naloga, ki so pred nami so dokaj velike in zahtevne. Vendar naša osnovna naloga je več ceneje in kvalitetno proizvajati. To so osnovni imperativi za naše delo v prihodnjem letu in le na njih lahko sloni naša boljša bodočnost.

Vsem članom kolektiva in članom njihovih družin, seveda pa tudi našim upokojujencem želimo

srečno novo leto 1978.

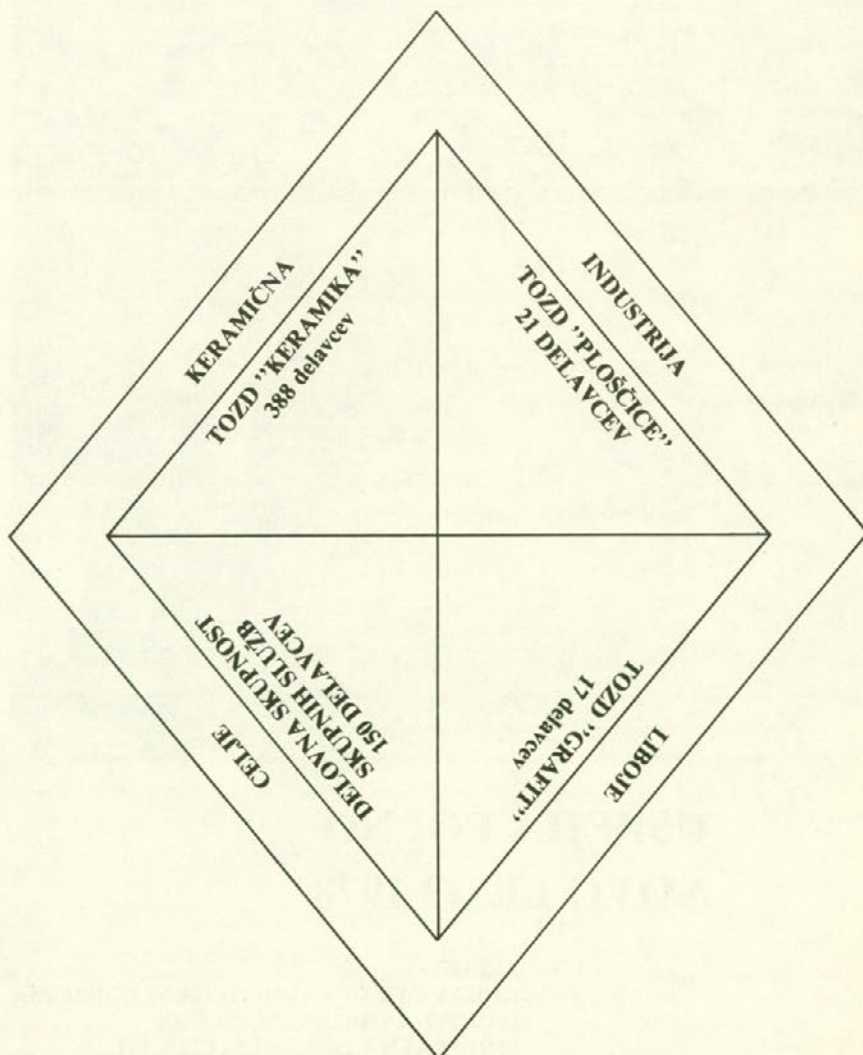
TF

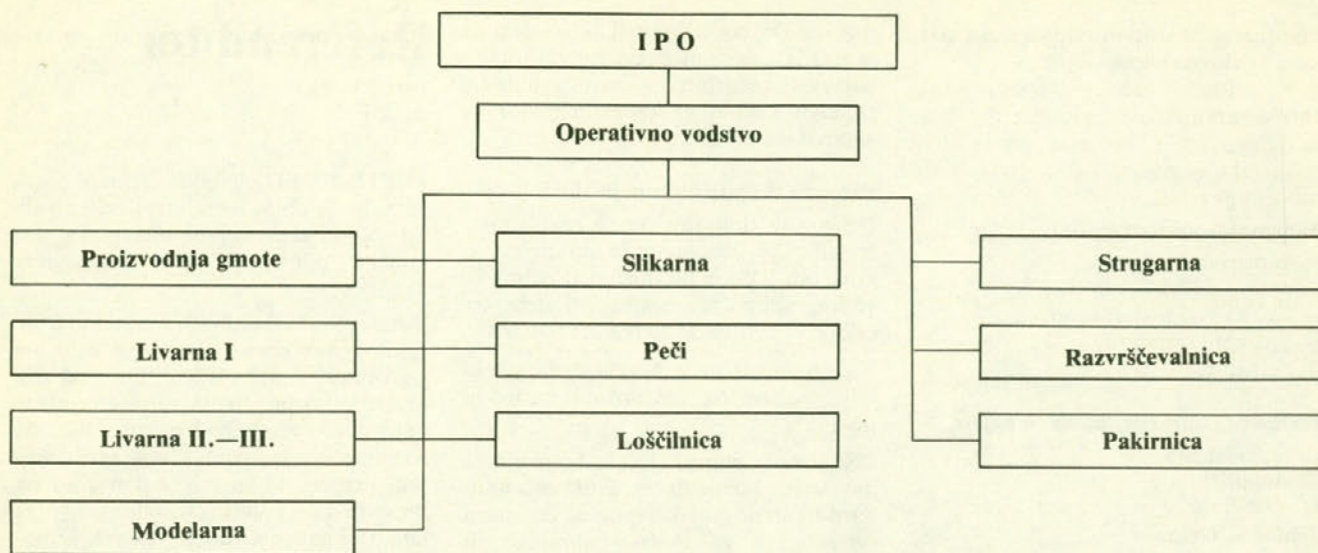
Bodoča organizacija DO

Po predhodni javni razpravi je bilo dne 12. 10. 1977 na referendumu odločeno, da se naši delovni organizaciji s 1. 1. 1978 organizirajo tri TOZD in sicer:

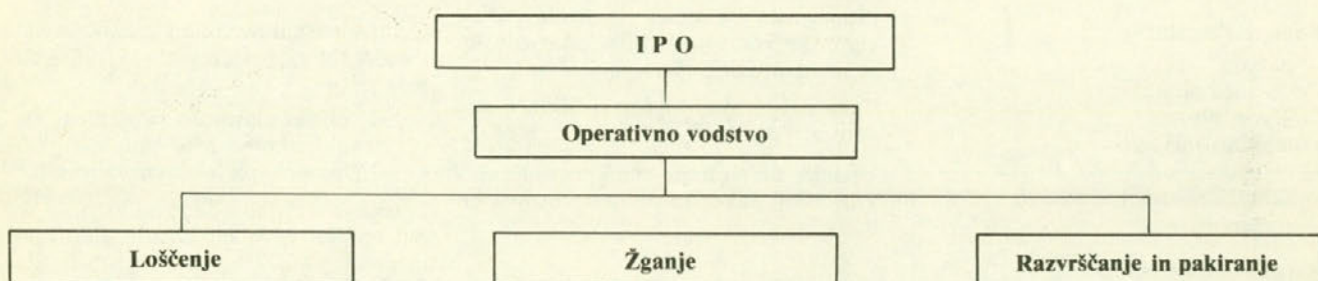
TOZD "Keramika" Liboje,
TOZD "Ploščice" Liboje in
TOZD "Grafit" Liboje

Vse tri TOZD se bodo s sklenitvijo samoupravnega sporazuma o združevanju v delovno organizacijo združile v delovno organizacijo keramične industrije Liboje. Opravljanje strokovnih in administrativnih nalog pa bodo poverile delovni skupnosti skupnih služb. Organizacijska shema DO bo izgledala takole:

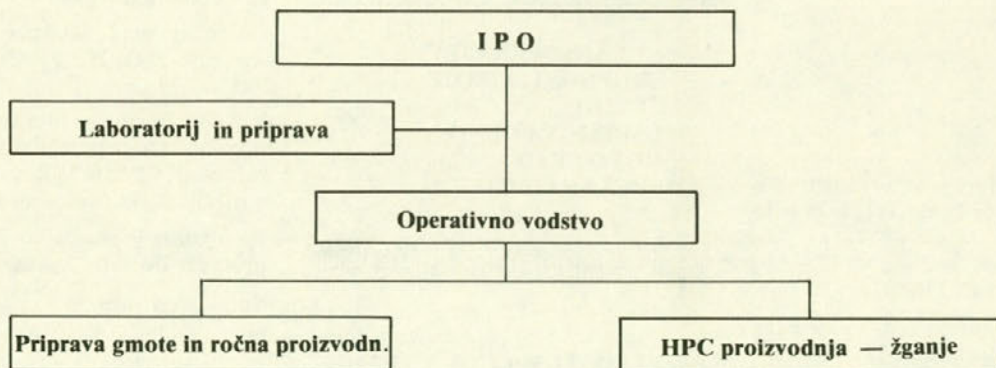

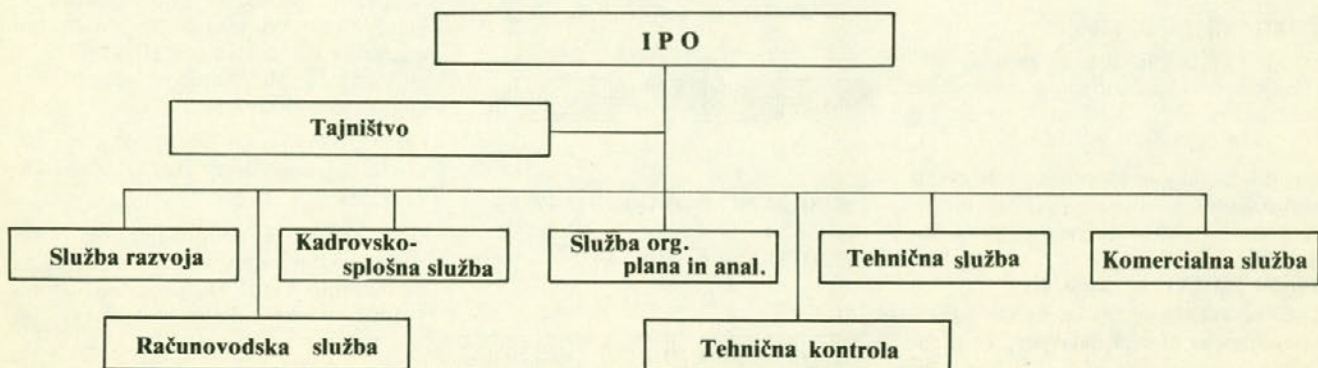
TOZD "PLOŠČICE" LIBOJE

TOZD "GRAFIT" LIBOJE

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Posamezne službe pa vključujejo naslednje delovne enote:

Služba razvoja

- laboratorij,
- razvoj izdelkov in tehnologije.

Kadrovsko-splošna služba

- kadrovski oddelek,
- pravni oddelek,
- zaščita NO požarna varnost,
- družbeni standard,
- ekspedit.

Služba organizacije, plana in analiz

- organizacija,
- analitika.

Tehnična služba

- operativna priprava dela,
- investicije in vzdrževanje,
- administracija,
- uslužnostni servis.

Komercialna služba

- nabava
- domača prodaja,
- izvoz-uvoz,
- administracija,
- trgovina,
- skladišče gotovih izdelkov,
- transport.

Računovodska služba

- interna kontrola,
- finančno knjigovodstvo,
- stroškovno knjigovodstvo,
- obračun OD
- blagajna.

Tehnična kontrola

- vhodna kontrola,
- tekoča kontrola,
- biro kontrole.

Tudi glede samoupravne organiziranosti smo se že odločili. Po TOZD bi le ta izgledala takole:

TOZD "Keramika" Liboje

Delavci, ki združujejo delo in sredstva v tej TOZD bodo izvolili DS in samoupravno delavsko kontrolo, DS pa bo imenoval IPO in odbor za kadre, varstvo delovnih dolžnosti in delitev dohodka in OD.

TOZD "Ploščice" Liboje

DS ta TOZD zaradi premajhnega števila delavcev, ki združujejo sredstva in delo ne bo imel. Dolžnosti in pravice DS bodo opravljali vsi delavci TOZD.

Izvolili bodo samoupravno delavsko kontrolo ter imenovali IPO ter odbor za kadre in odbor za varstvo pri delu.

TOZD "GRAFIT" LIBOJE

Tudi ta TOZD ne bo imela DS zaradi premajhnega števila delavcev, ki združujejo sredstva in delo. Dolžnosti in

pravice DS bodo opravljali vsi delavci te TOZD. Izvolili bodo samoupravno delavsko kontrolo ter imenovali IPO, poslovni odbor, za kadre in odbor za varstvo pri delu.

Delovna skupnost skupnih služb

Delavci te skupnosti bodo ravno tako izvolili DS in samoupravno delavsko kontrolo. DS pa bo imenoval odbor za kadre, odbor za varstvo pri delu ter odbor za delitev dohodka in OD.

Na nivoju delovne organizacije pa bi bili izvoljeni oz. imenovani naslednji organi:

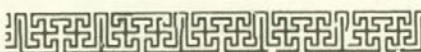
DS, ki bo imenoval IPO in komisijo za inovacije, komisijo za družbeni standard in stanovanjske zadeve, časopisni svet, odbor za ljudsko obrambo in samozaščito, štab civilne zaščite, načelnika NZ, odbor za delitev dohodka in OD.

Tudi na nivoju DO naj bi obstajala samoupravna delavska kontrola. Disciplinska komisija bi bila samo ena in to na nivoju delovne organizacije.

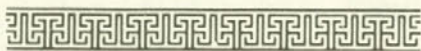
Taka naj bi torej bila naša bodoča organizacija.

Upamo, da bo tudi samoupravno zaživel tako, kakor to določata ustava in ZZZ.

GZ

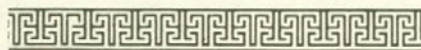
**OBČANOM KRAJEVNE
SKUPNOSTI LIBOJE
ŽELIJO
USPEHOV POLNO
NOVO LETO
SVET KS LIBOJE**

**VELIKO USPEHOV V LETU
1977
VAM ŽELI
STRELSKA DRUŽINA
BRATOV HRVATINOV
LIBOJE**

**SREČNO NOVO LETO 1977
ŽELI
DPD SVOBODA LIBOJE**

Referendum

Dne 12. 10. 1977 je bilo v delovni organizacije že ob 5. uri zjutraj zelo živahno. Na ta dan naj bi bila padla dokončna odločitev glede ustanovitve TOZD.

Komisija za izvedbo referenduma je zelo vestno opravljala svoje delo na lepo okrašenem volišču. Nihče od nas ni dvomil o pozitivnih rezultatih glede odločitve. Presenečeni pa smo bili, da so na volišče prihajali v velikem številu tudi delavci, ki so bili v tem času na dopustu ali v bolniškem staležu. Iz tega lahko sklepamo, da je zavest samoupravljalca globoko prodrla v nas.

Odločitev dela delavcev, ki se bodo združili v TOZD "Keramika" Liboje je bila naslednja:

Od 364 vpisanih v volilni imenik je glasovalo 321 glasovalcev ali 88,19%, od tega je:

- 294 volilcev glasovalo za predlog
- 20 volilcev proti predlogu
- 7 glasovnic pa je bilo neveljavnih

Iz tega je razvidno, da je od vseh, ki so bili vpisani v volilni imenik glasovalo za predlog 80,77%, 5,50% proti ter da je bilo neveljavnih glasovnic 1,92% in da se referendumu ni udeležilo le 43 glasovalcev kar znaša 11,81%. Ko smo ugotavljali vzroke odsotnosti smo videli, da so ti upravičeni.

Odločitev dela delavcev, ki se bodo združili v TOZD "Ploščice" Liboje je bila naslednja:

V volilni imenik je bilo vpisanih 26 glasovalcev. Od tega je glasovalo 24 glasovalcev ali 92,31%. Glasovanja se nista udeležila 2 glasovalca ali 7,69%.

Za predlog je glasovalo 23 glasovalcev, proti predlogu pa 1 glasovalec.

Torej je od vseh, ki so bili vpisani v volilni imenik glasovalo za predlog 88,46% in proti 3,85%.

Odločitev dela delavcev, ki se bodo združili v TOZD "Grafit" je bila naslednja:

V volilni imenik je bilo vpisanih 12 glasovalcev, od tega se je glasovanja udeležilo 11 glasovalcev ali 91,67%, 1 glasovalec se glasovanja ni udeležil, kar znaša v odstotku 8,33.

Od vseh vpisanih glasovalcev je za predlog ustanovitve TOZD glasovalo 91,67%.

Torej res skoraj enotno izrečena odločitev za ustanovitev TOZD čemur pa se ne moremo čuditi, saj je prišla pobuda s strani neposrednih proizvajalcev.

GZ

Volilna konferenca ZK

V oktobru je bila v naši delovni organizaciji volilna konferenca članov organizacije zveze komunistov. Glede na novo organiziranost naše OZD, ki bo pričela veljati po novem letu, smo se komunisti organizirali v dve osnovni organizaciji (keramika in skupne službe) ter v dva aktiva (ploščice in grafit).

V razpravi, ki je potekala po poročilih, smo kritično ocenili dosedanje delo članov in organizacije ZK ter sprejeli sklepe, da si moramo še v naprej prizadevati, da bo ZK na čelu vseh novih in pozitivnih teženj, tako v OZD kot tudi na terenu.

Na koncu so bili izvoljeni novi sekretarji in sekretariati ter komite.

Za sekretarja aktiva Ploščic je bil izvoljen Martin Zemljak.

Za sekretarja aktiva Grafit je bil izvoljen Ignac Nedeljko.

V sekretariat Keramike so bili izvoljeni:

1. Marjan Videc — sekretar
2. Vlado Novak — namestnik sekr.
3. Nada Hafner
4. Franc Brec
5. Ivan Blatnik
6. Stanislav Škarlin

V sekretariat skupnih služb so bili izvoljeni:

1. Marija Oblak — sekretar
2. Ana Veselinovič — nam. sekr.
3. Metka Tomišek
4. Janez Črešnovar
5. Marjan Haladea
6. Anton Mlinarič
7. Bruno Pižmoht

V komite so bili izvoljeni:

1. Majda Kotnik — sekretar
2. Forto Turk — nam. sekr.
3. Martin Zemljak
4. Ignac Nedeljko
5. Marjan Videc
6. Štefka Mahne
7. Marija Oblak
8. Franjo Tillinger
9. Janez Ancelj

Članstvo v poslovni skupnosti

V mesecu oktobru smo na referendumu odločali o članstvu v poslovni skupnosti "Keramikaunion" Beograd. Kljub temu, da se je pretežni del kolektiva odločil za članstvo v tem združenju menimo, da je potrebno na tem mestu le v nekaj besedah povedati, kakšna je vloga te poslovne skupnosti in kdo vse je v to skupnost včlanjen.

Cilj združevanja v poslovno skupnost je, da se z napredovanjem, modernizacijo in specializacijo proizvodnje in prometa s keramičnimi izdelki ustvarijo boljši pogoji za ekonomičnejše in rentabilnejše poslovanje vseh članov skupnosti.

Podpisniki sporazuma o združitvi v poslovno skupnost združujejo svoje delo in sredstva zaradi tega:

- da bi dosegli smotrno delitev dela,
- da bi dosegli večji in hitrejši napredek pri pogojih dela in poslovanju,
- da bi dosegli kompletnejšo obdelavo tržišča,
- da bi vskladili proizvodnjo določene blaga in uslug,
- da bi skupno nastopali na domačem in tujih tržiščih,
- da bi skupaj razvijali znanstveno raziskovalno dejavnost,
- da bi izdelali skupne kriterije za izobraževanje kadrov in
- da bi skupaj realizirali določene naloge, ki so skupne v poslovanju.

Financiranje programa dela skupnosti se vrši na podlagi letnega plana nalog, ki so skupaj dogovorjene. Sredstva za financiranje dela zagotavljajo članice, katere so se združile in katere bodo v skupnost naknadno pristopile.

Samoupravni sporazum o združitvi v poslovno skupnost so sprejele naslednje delovne organizacije:

1. Boris Kidrič, tovarna za porcelan in keramične ploščice Titov Veles.
2. Chromos — katran — kutralin, kemični kombinat TOZD, pigmenti Zagreb.
3. Gorenje Velenje, TOZD Keramika Gorenje.
4. Goriške opekarne, TOZD Keramika, tovarna ploščic Nova Gorica.

5. Jugokeramika, kombinat gradbene keramike, porcelana in ognjestalnih izdelkov Zagreb.
6. Karačevo, rudniki in keramična industrija, Kosovska Kamenica.
7. Keramika, industrija gradbene keramike, Mladenovac.
8. KIL, Keramična industrija Liboje.
9. Labinprogres, tovarna keramičnih izdelkov, Labin.
10. Nemetali, tovarna za porcelan, Zaječar.
11. Opekarne Ljubečna, Ljubečna pri Celju.
12. Sanakeram, tovarna keramičnih ploščic, Sanski most.
13. Soda-so, Kemični kombinat, Tuzla TOZD Kaolin Bratunac.
14. Tehnika, TOZD industrija gradbene keramike, Trebnje.
15. Toza Marković, industrija gradbenega materiala, TOZD Keramika, Kikinda.
16. "Zagorka" Tovarna ognjestalnih izdelkov, Badekovščina.
17. "Zorka" Delovna organizacija nekovin in gradbenega materiala, Šabac.

Pravice članov poslovne skupnosti so:

1. da enakopravno sodelujejo preko svojih delegatov v upravljanju in delu skupnosti;
2. da sodelujejo pri izdelavi programa in planov dela skupnosti;
3. da se poslužujejo uslug skupnosti;
4. da predlagajo vprašanja, ki so skupnega interesa, katera je potrebno obravnavati v organih skupnosti zaradi dosege skupnih stališč;
5. da dajejo iniciativo in predlagajo ukrepe za napredek poslovanja;
6. da sodelujejo pri razdelitvi dohodka skupnosti;
7. da se jim vrnejo sredstva katera, so vložili v skupnosti v obliki posojila v slučajju, da izstopijo ali so izključeni iz skupnosti.

Dosedanje delo poslovnega združevanja, katero je bilo predhodnik poslovne skupnosti in v katerega smo bili že doslej včlanjeni lahko pozitivno ocenimo. Na tržišču smo dosegli določen red in tudi pri organih oblasti so bile nekatere zadeve uspešno izpolnjene.

Kako bo poslovna skupnost v bodoče delovala je v znatni meri odvisno od članov zlasti pa od delegatov, ki bodo sodelovali v posameznih organih poslovne skupnosti.

Neko rojstvo!

Okrašeno voliše, majhna gneča, ljudje pristopajo in v veliki večini brez pomislekov obkrožajo tam kjer piše "ZA". Naša tovarna je prestopila prag, kjer se formirajo samoupravne enote ali "temeljne organizacije združenega dela"; enotni cilji, le akcije za doseganje so ločene po posameznih proizvodnjah, ki tvorijo našo organizacijo združenega dela. TOZD "Keramička", TOZD "Ploščice", TOZD "Grafit" in TOZD "Skupnih služb" so akterji, ki jih znotraj ene ograje družijo skupni interesi, le pot do zadanih ciljev je različna, tako na štartu, kot na poti in na trgu, doma ali v tujini.

Ne le koncept obveščanja sodelavcev o tem kaj se dogaja v tovarni, tudi prijateljsko poslovni razgovor po tej poti, je nujnost, ki naj za nekaj časa, koliko je to, zavisi od pesimistov in nevernih Tomažev; osvetli začrtano, zaželjeno pot in namen formiranja TOZD "Grafit" (o ostalih TOZD naj le pišejo drugi).

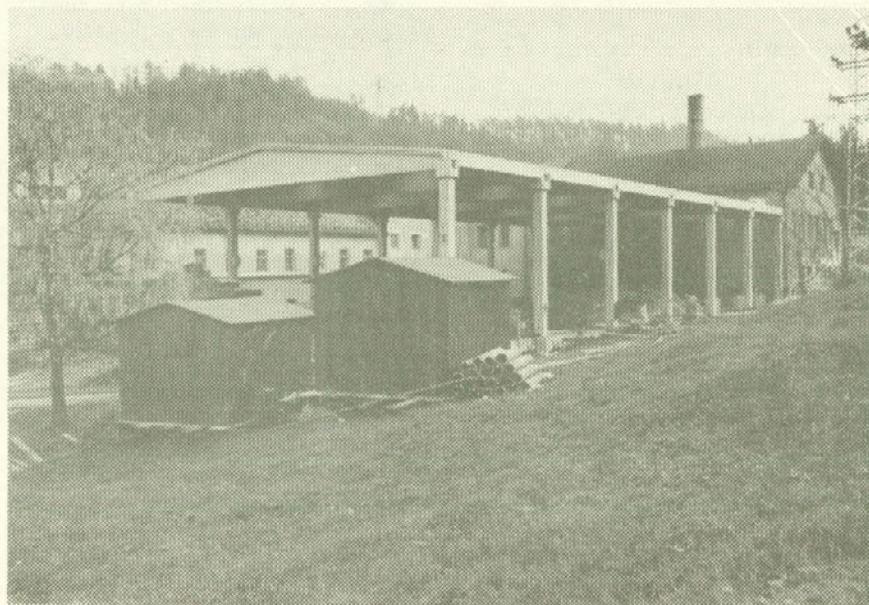
O nastanku proizvodnje grafitnih loncev in ostalih grafitnih proizvodov je bilo že dosti rečenega in napisanega v preteklem obdobju, danes bi razodel le tisti del, ki je vzročno povezan z ustanovitvijo TOZD. Iz leta v leto, že nekaj let nazaj, je bilo očitno, da nekaj v omenjeni proizvodnji škripa. Na moč zastarela tehnologija, izrabljeni stroji, težave z nenehnimi podražitvami surovin oz. repromateriala, nezadostna kvaliteta za sodobno livarsko tehnologijo, močna konkurenca vseh evropskih proizvajalcev, premajhna kapaciteta že pri standardnih izdelkih, težko delo in ne nazadnje tudi nekoliko premajhen interes komercialne za kontinuirano prodajo artiklov, ki so konjunktorni na tržišču zunaj meja (Pakistan, afriške države...), saj zastarela tehnologija ni prenesla naglih sprememb v asortimanu glede na velikost in izdelavne čase. Vsi našeti problemi so postali tako boleči, da je prišlo do že dolgo nezrečenega vprašanja, ali še delati, ali nehati po opisanem načinu dela, ki je bil nerentabilen. Pred nekaj leti smo pričeli sodelovanje z znanstvenimi inštituti, kar ni dalo iskanih rezultatov proizvodne vrednosti, še manj, tudi enega izdelka nimamo, da bi podaljšal razvojno vrsto na muzejski polici. Ob spoznanju, da tisto kar ne zmorejo ob sodelavi dobro opremljeni inštituti, ne bomo zmogli doma brez možnosti in sredstev; zadeva namreč sploh ni enostavna. Vsi poizkusi, da kupimo tehnologijo od katere znanih evropskih proizvajalcev firm, so zaradi nemogočih zahtevanih pogojev ostali jalovi.

Končno smo pred nekaj leti poželi prvi uspeh pri povezavi in začetnih pogovorih z zahodno nemško firmo August Gundlach G.m.b.H iz Grossalmerode pri Kasselu, ki proizvaja grafitne izdelke pod zaščitnim znakom "MARS". Izdelki so na nivoju evropske kvalitete, izdelani po postopku HPC (High pressure Crucibles), kar je zadnja stopnja v dosežkih svetovne tehnologije in iz materialov visoke kemijske in fizikalne vrednosti. Naš namen je bil, da kot edini proizvajalci tovrstnih izdelkov v Jugoslaviji in eden redkih v Evropi začnemo na novo in to zares na novo.

Scila in Karibda so bile prave hibe proti tistemu, kar smo srečali med poizkusom realizacije zamisli o postavitvi nove proizvodnje. Združena denarna sredstva firme Aug. Gundlach, ki nam je prodala tehnologijo in del strojne opreme, ljubljanske trgovske hiše Tehno Union, ki nas bo pretežno zastopala na tržišču, banke in keramična industrija Liboje so porok, da bo nova proizvodnja le stekla. Sorazmerno vložnim sredstvom se bo delila tudi gospodarska korist in tudi napor. Ker je dobršen del obratov s strojno opremo ostal še star, dopolnjen z osnovnimi sredstvi in prostori, ki jih opuša proizvodnja ploščic, je remont in preureditev predpogoj, da bo ta del sledil povsem novim strojem v novo zgrajeni hali. Število ljudi se poveča na cca 17 s tem, da se proizvodnja praktično podvoji, t. j. doseže na začetku pri polnem zagonu 500 ton letno. Teoretično določen dan začetka je res 1. januar 1978, vendar je delo pri zagonu tega tozda izredno zahtevno in kar se da odgovorno, pa bi vsaka pretirana živčnost bila kar odveč, sicer pa je strah tudi tisto česar ne poznamo. Dan, ko pišem ta članek je prvi november.

Nova proizvodna hala stoji v prvi fazi t.j. stebri in streha, ponudbe za stroje so izbrane, naročila v fazi čakalnih terminov posameznih proizvajalcev. Remont celotnega starega dela se še ni pričel, saj stara proizvodnja še dela zadnje izdelke za pokritje naročil izvoza. Ko bodo končana vsa investicijska in investicijsko vzdrževalna dela, obrtna dela in montaže vseh priprav in osnovnih sredstev, popolneno število ljudi in speljana organizacija, pride na vrsto tehnologija, ki zajema probe od A, do probe serije in nulte proizvodne serije. Kaj to pomeni? To pomeni absolutno usklajeno-harmonično delo ljudi in strojev z namenom, da se dobi končni proizvod, ki nas ga ne bo sram prodajati pod imenom MARS-ISO-STAR (prevedeno pomeni nekako MARS-zvezda stalnica oz. nekaj trajnega, sigurnega) in firmo Keramična industrija Liboje, TOZD "Grafit".

Osnova proizvodnje bodo delno domače surovine, delno surovine iz uvoza, nekaj iz vzhoda, manj iz zahoda. Za zahodni izvoz bo TOZD "Grafit" moral sam ustvariti potrebna devizna sredstva, kot tudi za delež inozemskega poslovnega partnerja. Proizvodi bodo obsegali standardne oblike po evropskih normativih, kar so oblika A in C, R, B ter pomožna sredstva in ognjestalne materiale po naročilu. Pretežni del izdelkov prevzame na skladišče Tehno-Union iz Ljubljane, le tranzitne in direktne pošiljke skladiščimo do kompletiranja doma. Prednosti nove proizvodnje so tudi v veliki možnosti spreminjanja asortimana in zelo kratkih dobavnih rokov, kar do sedaj ni bilo mogoče. Za izdelek večje kapacitete (600, 800 ali 1000 kg) je bil dobavni rok 70 dni, sedaj bo možen 8-10 dni. Ob upoštevanju vseh faktorjev, je

Nova hala grafitnega oddelka

bila pravilna odločitev, da ponovimo rojstvo te proizvodnje, saj je nova tehnologija, ob novih pridobitvah in na podlagi že obstoječih tržnih konceptov ter proizvodnih izkušenj porok za korigirani obstoj v konglomeratu treh tako različnih proizvajalcev, ki tvorijo naš kruh.

V imenu novega TOZD "Grafit" in svojem imenu želim obilo uspehov ostalim tozdom in vsem sodelavcem ob dnevu republike kot za novo leto 1978.

IZ

Rezultati devetmesečnega poslovanja so v okviru planiranih, toda slabši od povprečnega doseganja v prvem polletju. To je razumljivo, če upoštevamo, da je pretežni del letnih dopustov koriščenih v tretjem četrtletju, kar je vplivalo na proizvodnjo in prodajo. Tako je plan proizvodnje v prvem polletju dosežen v višini 98% in prodaje v višini 110%, dočim je devetmesečni plan proizvodnje dosežen v višini 96% in prodaje 106%.

Plan celotnega prihodka za devet mesecev je presežen za 1%, porabljena sredstva (materialni stroški in amortizacija) pa za 5%. Možno prekoračene obveznosti iz dohodka in sicer za 36% nad planiranim. Osebnih dohodki so za 6% pod planiranimi, ostanek čistega dohodka pa za 19%.

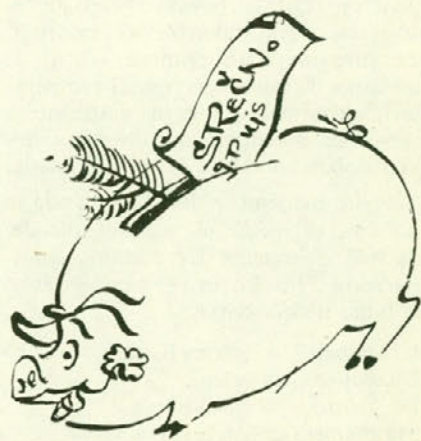
Od čistega dohodka po odbitku osebnih dohodkov in obvezni izločitvi prispevka za stanovanjsko izgradnjo, ki pripada OZD, nam ostane še din 4,871.611,18. Od tega ostanka gre za razna navedena obvezna posojila in rezerve din 3,842.665,65 tako, da ostane za začasno razdelitev čistega dohodka, o kateri odloča kolektiv, din 1,028.944,53. Ta ostanek pa ne zadostuje za pokritje že porabljenih sredstev skupne porabe v tekočem letu in sicer za izplačane regrese za letne dopuste 1977 din 764.628,90 in porabljenega sredstva za topli obrok do 30. 9. 1977 din 1,063.926,—. Razen tega so še obveznosti po družbenih dogovorih v okviru SO Žalec, katere dolgujemo še za leto 1976 in tudi letos ni izgledov, da bi kaj plačali spričo tako obremenjenega čistega dohodka.

To poročilo dobro preštudirajte in se pripravite na razpravo in sklepanje na prvem prihodnjem zboru delovnih ljudi KIL.

Poslovni uspeh Keramične industrije Liboje za obdobje od 1. 1. do 30. 9. 1977

Devetmesečni obračun s primerjavo za isto obdobje preteklega leta je naslednji:

elementi	Real. 30. 9. 76	Real. 30. 9. 77	Index.
1. Celotni prihodek	68,036.426,84	82,094.193,13	121
2. Porabljena sredstva	41,682.303,19	40.859.724,50	98
3. Dohodek	26,354.123,65	41,234.468,63	156
Obveznosti:			
— obresti od kreditov	1,267.180,85	1,089.244,00	86
— prisp. SIS za izobraževanje	165.209,50	1,287.136,75	779
— prisp. SIS za znanost-razis.	34.013,70	359.426,85	1.057
— prisp. SIS za zdravstvo	313.210,00	520.960,35	166
— prisp. za star. zav. kmetov	30.009,60	59.499,70	198
— stan. prisp. za solid. stan.	570.691,45	690.675,95	121
— prisp. za pokoj. in inval. zav.	415.573,60	535.370,65	129
— prisp. za zaposlovanje	37.040,25	62.471,90	169
— davek iz dohod. republ.	70.454,30	641.425,40	910
— vodni prispevek	153.916,45	189.605,20	123
— varstvo pred požarom	—	69.030,85	—
— članar. zbor. in združ.	120.434,85	127.526,50	106
— takse in sodni stroški	izred. izdat.	30.520,30	—
— zavaroval. premije	396.081,00	487.494,00	123
— bančni stroški	71.474,05	92.860,65	130
— prisp. za štipend. 0,5% od BOD	—	118.514,55	—
— prisp. za solidar. iz doh.	3.843,00	27.489,65	715
— za ŽTP infrastrukt. Lj. 5%	—	726.589,55	—
— za potres. obm. Posoč. in Kozj.	125.464,50	270.859,65	216
4. SKUPAJ OBVEZ. IZ DOHOD.	3,774.597,10	7,386.702,45	196
5. ČISTI DOHODEK (3 manj 4)	22,579.526,55	33,847.766,18	150
6. Osebnih dohodki	23,758.949,55	27,770.814,80	117
7. Prisp. za krajevne skupnosti	—	214.500,00	—
8. Del ČD za stan. izgr. OZD	961.767,30	1,205.340,20	125
9. Del ČD za SSP	—	1,028.944,53	—
10. PS — pos. za nerazv. območ.	—	1,178.596,00	—
11. PS — pos. za energet. objekte	—	432.164,25	—
12. PS — pos. za železn. objekte	—	209.858,20	—
13. PS — pos. za avtoceste	—	446.212,25	—
14. PS — pos. za razv. luške zmog.	—	72.567,35	—
15. Rez. sklad za OZD 2%	—	858.688,30	—
16. Rez. sklad za SRS 3%	—	122.880,10	—
17. Rez. skl. občini 7,5%	—	307.200,20	—
Čisti dohodek	(2,141.190,30)	33,847.766,18	—

Lošči in loščenje

Do sedaj smo spoznali že mnogo o glinah in vrsti keramičnih izdelkov, danes pa boste spoznali lošč in loščenje. Keramično črepanjo pokrijemo z loščem zato, da dobi ravno gladko površino, da je lepša in da postane izdelek obstojnejši. V bistvu so lošči steklaste prevleke na keramičnih izdelkih, ki imajo zelo različno sestavo. Obstojajo lošči za porozne lončarske izdelke, ki bazirajo samo na svinčevi glajenki, na drugi strani pa imamo lošče za terakoto in belo lončevino, ki imajo zelo različen sestav, saj je v enem lošču tudi 15 različnih oksidov. Oksidi, ki sestavljajo lošče so sledeči:

SiO ₂	— kremen
B ₂ O ₃	— boroksid
Al ₂ O ₃	— aluminijev oksid
K ₂ O	— kalijev oksid
Li ₂ O	— litijev oksid
CaO	— kalcijev oksid
MgO	— magnezijev oksid
SrO	— stroncijev oksid
BaO	— barijev oksid
ZnO	— cinkov oksid
PbO	— svinčev oksid
SnO ₂	— kositer dioksid
ZrO ₂	— sirkon dioksid

Seveda zaradi te raznolikosti ni mogoče podati univerzalne recepture za izdelavo loščov, kajti vsaka vrsta keramičnega izdelka zahteva različni sestav elementov, ki tvorijo lošč. Zato izražamo lošč po Segerjevi metodi s kemičnimi formulami tako, da vse okside razdelimo v tri skupine, to so: bazični oksidi, amfoterni oksidi in kisli oksidi, ki jih izražamo v razmerju molekul, prav tako pa lahko to formulacijo spremenimo v procentualen zapis.

Ker okside, ki jih vsebujejo lošči, največkrat ne najdemo v čisti obliki si izberemo ustrezne surovine. Surovine za lošče pa so: kremen (SiO₂), glinenec K, Na (AlSi₃O₈), natrijev karbonat Na₂CO₃, marmor CaCO₃, kaolin Al₂(Si₂O₅)(OH)₄, boraks Na₂B₄O₇ x 10 H₂O, sirkon silikat ZrSiO₄ in drugi. Te surovine nato fritamo — to je mešamo in talimo na visoki temperaturi, odvajamo pline in nato talečo snov med mešanjem spustimo v vodo, kjer dobimo steklene kršce — kristale.

To frito meljemo z dodatkom vode in dodamo pigmente ali metalne okside, da lošč obarvamo. Če dodamo transparentni friti kovinske okside lahko dobimo sledeče barve:

Co kobalt	= modra barva
Cu baker	= zelena
Fe železo	= rjava barva
Mg mangan	= rdeče rjava barva
Cr krom	= zelena

Če pa uporabljamo pigmente, so barve lošča enakomernejše in v pigmentu je vedno več kovinskih elementov, ki v medsebojni povezavi dajo barve, ki jih

črni pigment	— kombinacija Co-Cr-Fe-Mn (kobalt, krom, železo, mangan)
sivi pigment	— kombinacija Al-Co-Ni (aluminij, kobalt, nikelj)
plavi pigment	— kombinacija Co-Al (kobalt, aluminij)
plavi pigment	— kombinacija Co-Si (kobalt, silicij)
rumeni pigment	— kombinacija ZN-V (cink, vanadij)
zeleni pigment	— kombinacija Cr-Ca-Si (brom, kalcij, silicij)
vijoličasti pigment	— kombinacija Sn-Cr-Co (kositer, krom, kobalt)

Kakor vidite ne moremo dobiti intenzivno rdeče in oranžne pigmente. V novem času pa so na bazi Se — selena in Cd - kadmija dobili lošče živo rdeče barve — selen glazura in v kombinaciji s kadmijevo rumeno dobimo intenzivno oranžen lošč. Izdelava teh dveh glazur je tehnološko izredno težko dosegljiva, zato te glazure v Evropi proizvajajo samo tri tovarne.

V glavnem delimo lošče v dve vrsti:

A. Svinca prosti lošči

1. Alkalijski lošči, ki so pripravljeno tako, da v peči izparimo natrijev klorid, to so solni lošči.
2. Lošči z zemeljskimi alkalijami, ki poleg alkalij vsebujejo še aluminijev oksid in kalcijev oksid.
3. Cinkovi lošči, v katerih se nahajajo vse snovi, ki so tvorci loščev, procent cinkovega oksida pa je precej visok.

B. Svinec vsebujoči lošči

1. Svinec-silicijevi lošči iz nevtralnih in kislih svinčevih silikatov, ki dajo lepo sijajne lošče.
2. Svinec-borni lošči pri katerih se nahajajo alkalije in borna kislina. Ta lošč se uporablja za belo lončevino.
3. Svinec-kositrni lošči, ti se zelo lahko talijo in so neprozorni.

z dodatki oksida direktno v porozni lošč, ne moremo dobiti. Primer za nekaj kombinacij barv s pigmenti:

Poleg te delitve pa imamo delitev loščev še na:

1. surovi lošči in
2. fritani lošči.

Prve naneseemo na izdelek, ne da bi bili lošči predhodno žgani (direktno mokro mletje surovin), medtem ko so fritani lošči predhodno žgani in nato pri mokrem mletju friti dodamo še glino, bentonit, glinenec, pigmente in druge sestavine. Vse lošče, ki vsebujejo vodotopne snovi kot so boksit in svinčeve spojine se mora fritati sestava, mešanica pa mora biti kisla, da veže svinec; razmerje med SiO₂ in PbO mora biti najmanj 2 : 1.

Pri lošču moramo paziti tudi na velikost zrn in upoštevati moramo fizikalne lastnosti loščne mase kot so:

viskoznost, tiksotropija, temperatura in adhezija. Upoštevati moramo tudi litersko težo lošča — debelina glazure.

Pri loščenju se na predmetu, ki ga loščimo tvorijo različno debele plasti. Debelina znaša od 0,1 mm na robu pa do 0,8 mm v sredini. Pri loščenju je važno kako dolgo držimo predmet v lošču. Če ga vzamemo hitro iz kopeli ostane dvojna količina lošča na površini, kot pa pri počasnem dvigovanju. Zrnavost lošča je važna, ker grobo zrno otežuje tvorbo homogene taline in

Zadovoljni upokojeenci s šopki

večkrat pri taljenju ne doseže potrebne homogenosti. Vsekakor se mora lošč v mlinu zmleti čim finejši, ob dodatku gline ali bentonita, ki služita kot zaščitna koloida. Poleg tega je važno v kakšni obliki so dodani poedini oksidi oziroma kemikalije. Temperatura, pri kateri naj žgemo lošč na črepinjo, pa je spet odvisna od lastnosti njegovega mehčanja in taljenja, oba pa sta odvisna od kemičnega sestava lošča. Taljenje lošča se običajno vrši pri temperaturi od 500—1000 °C, pri čemer se vršijo reakcije v trdem, poltrdem in polsteklenem stanju, skozi to loščno maso pa neprenehoma izhajajo plini. Lošč, ki ni bil dovolj dolgo v peči je penast, kajti šele proti koncu žgalnega procesa se pojavijo mehurji zaradi produktov kot so: voda, ogljikov monoksid, ogljikov dioksid in kisik. Bistvenje lošča pa dosežemo tako, da imamo proti koncu žganja najvišjo temperaturo.

Pri žganju lošča moramo paziti na sledeče:

1. da se lošč prime s črepinjo;

2. treba je preprečiti pri ohlajenju odlučanje loščev od črepinje in
3. preprečiti pri ohlajevanju tvorbo razpok.

Poleg teh bistvenih treh točk pa moramo preprečiti še napake kot so: tvorba mehurjev v lošču in motnost lošča.

Da se doseže dobra povezava med loščem in črepinjo, je potrebna dobra omočljivost črepinje. Oba produkta sta silikata, vendar vsebuje lošč večjo množino talil in zato deluje črepinja tako, da ga topi.

Med loščem in črepinjo se tvori vmesni sloj, ki povzroča tesno povezavo. Često se pojavijo pri lošču razpoke, ali pa lošč odpada. Vzrok temu je v različnem krčenju lošča in osnovne mase pri ohlajevanju. Če je razteznostni koeficient-dilatacija črepinje večji, kot lošča potem se pri ohlajevanju močneje krči kot lošč. Lošč, ki je čvrsto povezan s črepinjo, mu ne more slediti in se zaradi tega odluči, če pa je raztezek črepinje manjši od raztezka lošča se pri ohlajenju manj skrči. Lošč, ki se pri

tem močno krči preide, v stanje natezne napetosti in se raztrga na mnogo kosov, ki ostanejo skupaj, ločijo se z velikimi razpokami. Idealen lošč naj bi imel isti raztezni koeficient kot črepinja in bi moral imeti pri vsaki temperaturi isti raztezek kot osnovna masa. Cilj za katerim stremi keramik je ta, da doseže kot zrcalo gladek lošč, da je površina enaka in da znašajo vdolbine od 0,1 do 0,5 mm.

Sedaj pa še malo spregovorimo o načinu loščenja. Poznamo loščenje na surove izdelke in loščenje na biskvit. Loščenje na surove izdelke je izredno težavno zaradi skrčka surovega izdelka, izhajanja plinov in razteznih koeficientov. Loščenje biskvitnih izdelkov pa delimo na loščenje z namakanjem v lošč ali loščenje z brizganjem (aparatura za loščenje ali pištola na komprimiran zrak).

V tem članku sem vas hotel v grobem seznaniti z lošči in loščenjem, da boste pridobljeno znanje lahko s pridom uporabljali.

Forto Turk

Srečanje upokojencev

Na zadnjem srečanju upokojencev, ki je bilo organizirano v okviru jubilejnih proslav ob 160. obletnici obstoja naše delovne organizacije je bila dana obljuba, da bomo taka srečanja organizirali vsaki dve leti. Člani našega kolektiva niso pozabili na to, zato je prišlo do realizacije dane obljube dne 24. 9. 1977.

Vreme na ta dan nam ni bilo najbolj naklonjeno in skrbelo nas je kako bo sprejemom v delovni organizaciji, če nam ponagaja dež, ker nimamo primerne prostora za tako veliko število udeležencev srečanja. Srečni smo, da imamo še tako veliko število upokojencev in sicer kar 152 in da se je od celotnega števila udeležilo kar 103 naših bivših sodelavcev.

Srečanje je bilo predvideno za 12. uro in odbor, ki je bil določen za sprejem je vse pričakal na dvorišču delovne organizacije, kjer je bilo pripravljeno

tudi okrepčilo. Pristrčno so jim izrekli dobrodošlico ter jim z značko pripeli nageljček, na kar so po skupinah odšli v proizvodne obrate, da vidijo kaj je bilo storjenega v obdobju dveh let ter se pogovorijo s svojimi sodelavci.

Najdalj pa se je vsak ustavil v oddelku, kjer je delal pred upokojitvijo. V vsakem oddelku je bil namreč pripravljen kotiček, v katerem so delavci pripravili okrepčila, skromne spominčke ter šopke cvetja za tiste, ki so včasih v potu svojega obraza ustvarili to, kar mi danes nadaljujemo. Ne malo je bilo vzklikov presenečenja ob spoznanju novih dosežkov in ne malo je bilo izjav, da so ponosni na kolektiv, kateremu še vedno pripadajo. Obrazi vseh pa so bili ožarjeni od zadovoljstva tako tistih, ki so nas obiskali, kakor tudi nas, ki smo poslušali taka priznanja. Obudili so se nešteti spomini na prijetne in neprijetne dni. Tako smo po dveh urah bivanja v delovni organizaciji komaj uspeli odtrgati jih iz njihove nekdanje delovne sredine, da bi jih odpeljali v dom Svobode, kjer so jih že čakali prizadevni kulturni delavci društva Svoboda Liboje, da bi jih razveselili s kulturnim programom, ki je bil pripravljen prav v ta namen. Nastopali so pevci, godba na pihala in recitatorji, program pa je povezovala tov. Valerija Šuster. V imenu DPD Svobode je navzoče pozdravil predsednik društva tov. Darko Šuler, predsednica sindikata tov. Jerica Čretnik pa jih je

Upokojenci v dvorani Svobode

Sprejem upokojencev v podjetju

seznanila z dosežki kolektiva zadnjih dveh let. Za veselo razpoloženje je poskrbel ansambel Borisa Terglava iz Sempetra.

Ob tej priliki so vsi sprejeli spominska darila ter slike iz prejšnjega srečanja. Veselo je bilo vse do poznih večernih ur.

Posebno prisrčno pa je bil pozdravljen tov. Jakob Rotar, ki je ster že 93 let in je naš najstarejši bivši sodelavec. Ko je stopil v dvorano, so ga pozdravili z burnim aplavzom. Ves čas bivanja med nami je bil deležen posebne pozornosti. Vsak mu je želel stisniti roko ter ga pobarati kako se počuti in se mu zahvaliti za udeležbo na tem srečanju. Naj nam oprostijo, če smo ga s tem tudi malce utrudili.

Kljub veselemu razpoloženju pa smo se spomnili tudi vseh tistih, ki se srečanja zaradi bolezni niso mogli udeležiti, kakor tudi tistih, ki so nas za vedno zapustili.

Na srečanju smo obljubili, da bomo obiskali vse tiste, ki se srečanja zaradi bolezni niso mogli udeležiti na njihovem domu ali bolnici.

Res smo to tudi storili. Moramo povedati, da so se nas razveselili prav vsi. Poleg skromnih daril smo jim prinesli tudi pozdrave kolektiva ter vseh udeležencev srečanja.

Zanimali so se za naše delo, uspehe ter načrte, povpraševali kdo se je srečanja udeležil, naročali pozdrave in zahvalo celotnemu kolektivu ter obljubili, da se bodo prihodnjega srečanja sigurno udeležili, če bo to dopuščalo njihovo zdravstveno stanje.

Povedali so nam tudi, da naš interni časopis "Libojski keramik" radi prebirajo in nas pobarali zakaj tako redko izhaja. O tem bi bilo res vredno razmisliti.

Nikoli pa ne bomo pozabili srečanja s tov. Elizabeto Kelner, kljub težki bolezni, ki jo pesti že 3 leta in jo je priklenila na posteljo je zahtevala, da nam njen sin zaigra na harmoniko, sama pa nam je povedala hudomušno pesmico. Lizika, kakor ji vsi pravimo je bila dobra pevka. Rada je prepevala slovenske pesmi in bila židane volje. Taka je tudi danes kljub hudi bolezni.

Želimo ji iz vsega srca čimprejšnjega okrevanja, vsem pa kličemo nasvidenje čez dve leti!

GZ

Ko je človek človeku brat

Pogosto slišimo besede: "Človek ni človek, človek je zver!" O tem so pisali, pišejo in bodo pisali mnogi učeni ljudje.

Jaz pa mislim drugače.

Mislím takole: V sili spoznaš pravega prijatelja. In kaj je prijatelj? Človek z veliko začetnico!

Preživel sem nesrečo, hudo nesrečo, za las sem ušel smrti. Saj me poznate TONE HLUPIČ, šofer.

S korajžo in veseljem sem pred petimi leti prijel za volan tovarnjaka v našem podjetju; pet let sem križaril podolgem in počez naše lepe domovine Jugoslavije, prevažal sem izdelke TOVARNE KERAMIKE LIBOJE.

Mislím, da sem bil vseskozi vesten in zanesljiv šofer.

Potem pride trenutek, ko odpove vsa šoferska znanost, pride nesreča, pride vse tisto, ko v trenutku usahnejo mnoga mlada in obetajoča življenja.

Najbrž nikoli ne bom pozabil tistega torka. Zgodilo se je 6. 9. 1977 v SLAVONSKEM BRODU. Zares, vse se je zgodilo v trenutku. In v tem hudem trenutku sem pomislil na hčerko in ženo, pomislil sem na bolno mater. Potem pa...

Bolnišnica. Moje kosti nič kolikokrat zlomljene. In nikogar ne poznaš. Saj nudijo pomoč. Mislim, da je na svetu mnogo resnično poštenih zdravnikov. Neizrečno pa sem bil vesel, ko sem začutil pomoč članov našega kolektiva. Tistih, ki ste še v našem kolektivu in onih, ki so pred kratkim odšli v druga podjetja.

Kaj naj še rečem?

Srečen sem, ker sem ušel smrti, ker sem spet doma pri svojih. Srečen pa sem tudi, ker vem, da služim vsakdanji kos kruha v dobrem podjetju. V podjetju, kjer imam lepo število iskrenih prijateljev, sotovarišev, ki so mi v najhujši stiski nesebično pomagali. Zato ponovno poudarjam zgoraj pisane besede:

KO JE ČLOVEK ČLOVEKU BRAT!
Hvala, tovariši, iskrena hvala!

Tone Hlupič

Jubilejna revija narodno zabavnih ansamblov

Revija narodno zabavnih ansamblov, ki je bila pri nas v Libojah 20. 11. 1977 je bila že peta — torej jubilejna. Da je bila zares jubilejna priča 24 nastopajočih ansamblov. Revija sama je tokrat že presešla občinske meje saj so na reviji nastopali znani ansambli iz celotne Slovenije in celo iz zamejstva t. j. ansambel "Podjuna" iz Globasnice na Koroškem.

Sama kvaliteta nastopajočih je bila zadovoljiva, nekateri ansambli pa so vsekakor s svojim igranjem izstopali, saj so že poželi priznanje na ptujskem festivalu in Steverjanu, nastopali tudi na televiziji, da ne omenjamo plošč, ki so jih posneli nekateri nastopajoči ansambli. Skratka ti ansambli so popolnili kvaliteto revije. Moramo pa reči, da so tudi vsi ostali dali vse od sebe in opravičili svoj nastop. Pohvaliti moramo tudi naš ansambel "Veseli Libočani", ki je za nastop imel popolnoma nove skladbe in jih zelo dobro zaigral. Da je ta, revija nadvse uspela je tudi dokaz, da o naši reviji ne piše samo "Novi tednik", ampak tudi ostali časopisi kot "Večer", "Kmečki glas", "Dnevnik", "Delo" in tudi revija "Stop" in "Antena", da omenim še posnetek televizije. Mirne duše lahko trdimo, da smo uspeli s to revijo

seznaniti širšo javnost ne samo kje so Liboje, čeprav zakotni kraj, ampak da tu živijo delovni ljudje, ki jim je pri srcu narodna glasba in kultura.

Pri organizaciji revije pa so seveda bile pomanjkljivosti, ki pa je na žalost samo ena, da dvorana, čeprav sta bili dve predstavi, nima prostora, da bi sprejela vse ljubitelje narodne glasbe. Organizacijski odbor si je vsestransko prizadeval, da bi rešil to zadevo saj delno in je organiziral matinejo za otroke v dopoldanskih urah, vendar kljub temu vsem poslušalcem žal ni mogel ustreči.

Omeniti moramo tudi to, da so k uspehu revije pripomogli nastopajoči ansambli, ki so v kljub 3-kratnemu nastopu, kateri so zahtevali od njih veliko napora, uporno vztrajali. Zelo razveseljiva pa je ugotovitev, da člani ansamblov zelo radi pridejo med nas v Liboje. Organizacijski odbor je mnenja, da naj revija ostane še naprej v Libojah, ker si je že pri nas ustvarila svoj renome in uspeh, tako po številu nastopajočih kot z zadovoljstvom publike, ki ugodno vpliva na nastopajoče. Vsi nastopajoči so bili tudi zelo počaščeni, saj jih je v NA-MI Žalec sprejel predsednik občinske skupščine tov. Lado Gorišek in jim izrekel priznanje za prizadevanje na področju narodne glasbe.

Ob priliki V. revije pa je bil tudi pomemben dogodek obisk predstavnikov prosvetnega društva iz zamejstva, to je iz Globasnice.

Predstavniki iz Globasnice so prispeli k nam že v soboto, gostitelj je bila Kulturna skupnost Žalec, sprejel pa jih je predsednik kulturne skupnosti tov. Zoran Razboršek. Ti stiki so nadvse pomembni v poglobljanju kulturnih stikov s slovensko Koroško.

Kot vidimo je naša 5. revija nadvse uspela. Organizacijski odbor se zahvaljuje pokrovitelju revije Keramični industriji Liboje za vsestransko pomoč in sodelovanje pa tudi občinskim kulturnim forumom kot ZKPO in Kulturni skupnosti Žalec.

Za sodelovanje se zahvaljujemo tudi radiu Celje in delovnemu vodji revije tov. Tonetu Vrblu.

Prepričani smo, da nas bo uspeh spodbujal k nadaljnemu delu pri pripravah za 6. revijo z željo, da bi bila zopet v naših Libojah.

Bodoči organizacijski odbor pa se bo gotovo potrudil, da bo našel možnost, da si bo prireditve lahko ogledalo čimveč članov našega kolektiva, skratka, da bi uspešno rešili gnečo in zagotovili nemoten potek prihodnje 6. revije.

Nekaj o delu društva upokojencev

Jesen je tu, vsa narava dozoreva in se pripravlja na zimsko spanje in počitek, to nas spominja in opominja, da se tudi mi upokojenci staramo in že preživljamo zasluženi počitek v svoji jeseni življenja. Želimo in poskušamo si to življenjsko jesen podaljšati in urejevati tako, da ne bi imeli občutka, da nismo več potrebni in koristni. Tudi naša socialistična družba nam priznava naše minulo delo in nam s socialističnimi merili urejuje zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Upokojenci so zelo aktivni na vseh področjih in sicer: nekateri so še delno honorarno zaposleni, mnogi opravljajo pomembne funkcije v raznih organizacijah in društvih, udeležujejo se v kulturno-prosvetnem delu pri godbi, pri pevskem zboru, drugi se ukvarjajo z malo obrtjo in vrtičkarstvom. Tako si ustvarjamo pestrejše in radostnejše življenje. Poleg vseh teh aktivnosti pa imamo še svoje društvo upokojencev Liboje, ki skrbi za zabavo svojih članov.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1950 in ima 260 članov. Od tega števila je 100 članov, ki so nekdaj delali v Keramični industriji, 146 članov je bivših rudarjev, ostali pa so iz raznih drugih poklicev. Društvo je do leta 1973 bolj životarilo, saj ni imelo nobenih primerenih prostorov za poslovanje in ni imelo dovolj dohodkov, da bi svojim članom nudilo kakšno pomoč. Ko pa je društvo zgradilo svoj dom, v njem vse potrebne upravne prostore in bife, pa so se razmere korenito spremenile. Sedaj društvo uspešno posluje po svojih oravilih, bife pa prinaša določen dohodek, s katerim svojim članom iz-

boljšujejo življenjske razmere in sicer: prireja članom izlete, skrbi za rekreacijo, dodeljuje članom dolgoročno posojila, urejuje vzajemno samopomoč posmrtnine, pomaga reševati ostale pokojninske in socialne razmere.

Kakor društvo upokojencev združuje in skrbi za svoje člane, tako tudi nekatera podjetja še niso povsem pozabila svojih nekdanjih delavcev, se od časa do časa spominjo in povabijo na srečanje. Tako je tudi Keramična industrija Liboje nedavno priredila svojim upokojencem nadvse prijetno presenečenje in jih povabila med svoj kolektiv. Ogleдали so si tovarno, sedanji potek proizvodnje, kjer so videli veliko razliko od takrat, ko so sami delali v tej tovarni. Videli so velikanski napredek in sodobnost v sedanji proizvodnji. Po ogledu tovarne so bili povabljeni v dvorano DPD Svoboda, kjer so jim priredili primeren kulturni program in zakusko. Upokojenci so bili nadvse srečni in zadovoljni, da jim je bila dana možnost srečanja s tovariši in tovarišicami, s katerimi so nekdaj skupaj delali, zato se za takšno pozornost najtopleje zahvaljujejo in si še želijo takšnih srečanj. Društvo pa se upravi Keramične tovarne, kolektivu in sindikalni podružnici KIL najtopleje zahvaljuje za to plemenito gesto kakor tudi DPD Svobodi za izvedbo kulturnega programa.

Prav tako se zahvaljujemo tudi vsem družbenopolitičnim organizacijam za uspešno sodelovanje, s katerim bomo dosegali napredek naše socialistične družbe.

Anton Vočko

ŠD Promenadni koncert godbe v Kruševcu

Z godbo v Kruševac in Bačko Palanko

Nastop v Bački Palanki

Pobrateni mesti iz bratskih republik, s katerimi se povezuje žalska občina, sta Kruševac v Srbiji in Bačka Palanka v Vojvodini. Z njimi izmenjujemo delo na kulturnem področju tako, da vsako leto izmenjujemo kulturne skupine v različnem sestavu. V tem letu se je kulturna skupnost občine odločila za našo godbo, za ansambel "Veseli Libojčani" ter kvartet Frankolovčani.

Malo pozna odločitev nas je povsem iznenadila in s tem povzročila nemalo nerazumevanje pri sestavi programa pri tako odgovorni nalogi. Še dobro, da smo se to leto odločili nabaviti nove uniforme in jih že prej naročili; nabavo nam je omogočila Keramična industrija Liboje ter sadjarstvo Mirošan s solidno podporo. Za denarno pomoč smo obema kolektivoma lahko iz srca hvaležni.

Kar mimogrede je bil tu 13. oktober, dan, ki je bil določen za odhod na štiritidnevno turnejo. Četrta ura zjutraj je večino mlajših našla budne. Dokaj točen odhod nas je spravil v dobro voljo. V sivo jutro je živahno odjeknil hrup motorja, kolesa so se zavrtela proti vzhodu pod skrbnim vodstvom našega odličnega šoferja. Kar pisana družčina godbenikov, kateri so večinoma potovali v civilnih oblekah, je zvedavo opazovala skozi okno panoramo filmsko odvijajoče se pokrajine v nepregledni ravnini polja, s stoječo koruzo, sladkorno peso in požeto pšenico na obronkih naše žitne zakladnice.

Čudovit je pogled na našo prestolnico, skozi katero nas je peljala pot proti Kruševcu. Ura sprejema se je hitro bližala, mi pa svojemu cilju. Par kilometrov pred mestom, nam je zavetišče koruze nudilo garderobo, v kateri smo zamenjali obleke z novo paradno uniformo. Pred hotelom Rubin smo izstopili in tu so nas pozdravili gostitelji. Tu smo tudi dva dni stanovali. Kot mravlje smo se razlezli po dva in dva v to vi-

soko stavbišče, kjer se je oglašala le slovenska beseda; v rahlem dvomu, da se pri večerji zopet vsi skupaj najdemo, smo urejali svoje stvari ter premišljevali kako bo drugi dan, ko smo imeli kar tri nastope. 14. oktober je praznik kruševske občine. V kulturnem sporedu je sodelovala tudi naša godba. Zelo mogočen aplavz več kot 4000 glave množice je nepričakovano zadonel pod intonacijo himne, katero smo odigrali ob začetku proslave.

Še dve koračnice so odzvenele pri programu, zopet navdušen aplavz in stisk rok da hočemo zajedno nastupiti u Beogradu, so mi dali misliti, da nas ta ženski zbor zamenjuje za gardo. Kar ponosni smo obstali ob takšnem komplimentu, vseeno jim povem, da smo Slovenci in to iz Liboj. Kar verjeti niso mogli, da je to res in da obstoja tak duvački orkester v opštini Žalec. Tudi promenadni koncert pred domom sindikata je uspel. Lepo so izvenele slovenske pesmi in glasba v večernem programu na akademiji, kjer so nastopali domačini ter Poljaki s svojo folklorno skupino. Pri slavnostni večerji so se izmenjale zdravice, ki so temeljile še na globljem sodelovanju ter izmenjavi že obstoječih 8 kulturnih skupin, ki še nadalje naj poglobljajo bratstvo in enotnost med nami. Pozna ura je dala malo spanja za pot, vendar bili smo pripravljeni ob določenem času pri slovesu, ko smo ob stisku rok začutili še enkrat tisto globoko dobroto in spoštovanje do nas in do vseh tistih, ki so v vojnem času dobili tu svoj dom in zatočišče. Še vzklik "živeli" in odpeljali smo se na željo vseh preko Kragujevca, da obiščemo in se tu poklonimo veličini herojske smrti dijakov in prebivalcev Kragujevca, kateri so bili

Slovo iz Bačke Palanke

žrtve herrenvolka in sedaj počivajo na tem velikem kompleksu zemlje, kate-rega v spomin in opomin vsem krasi na vzpetini veličasten spomenik. Molče smo nadaljevali pot, da pravočasno dospemo v Bačko Palanko. Toda okvara na avtobusu nam je to preprečila. V Beogradu nam na servisu popravljajo avtobus, mi pa v samopostrežni polnimo že precej prazne želodce, kar se za čudo skoro ob istem času konča. Mi siti, avtobus popravljen, prečkamo avenije novega Beograda; kot prerोजना je naša prestolnica, res smo lahko ponosni. Ni časa, da si jo natančneje ogledamo, kajti več kot uro imamo zamude in ko končno obstanemo v Bački Palanki, nam dežurni pove, da nas v strahu pričakujejo na drugem kraju. Stisk rok prežene strah in skrbi, takoj smo si prijatelji, le obilno kosilo ob 5. uri popoldan nas čudi ter obvestilo, da imamo ob 19. uri celovečerni koncert. Skoro celodnevna vožnja je za nami, preveč smo zmučeni, da bi sprejeli odgovornost, ki je pred nami. Toda dobra volja, nekaj dobre kapljice nam da elan, tako, da v polni dvorani, z vso svežino, zaorjejo naše pesmi pevcev in glasbenikov v gromovitem aplavzu poslušalcev, ki nas prisilijo, da podaljšamo program. To radi napravimo saj se zavedamo, da tem dobrim ljudem dajemo delček naše kulture, saj nam je bila zaupana odgovorna naloga in so občinski in kulturni sodelavci izbrali nas, da prenesemo kulturno poslanstvo v letošnjem letu tem pobratenim občinam.

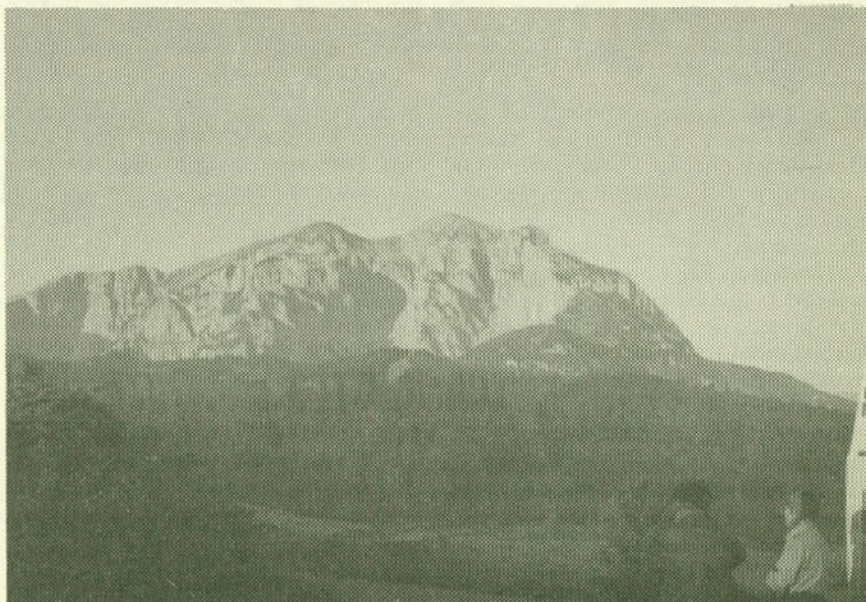
Laskave pohvale nam prijajo ter vlivajo voljo za nadaljne delo. Veličastna večerja sproži plaz zdravic prepolnih lepote, čustev do glasbe, do medsebojnih odnosov, do poglobitev in še nadaljnjih gostovanj. Zadnji dan imamo še promenadni koncert ter parado čez del mesta na kar nam z navdušenjem razkažejo to dolgo mesto ob Donavi, njegove zanimivosti, dokler nas ne povabijo v izbrani hotel na poslovilno kosilo. Kar težko nam je, ko prehitro mine čas slovesa, toda slovo je bilo na mostu bratstva in enotnosti, ki veže bregove mogočne Donave. Prav na sredi mostu so stiski rok in poljubi bratov iz Bačke še toliko bolj prisrčni in zahvalni, v solzi veselja se utapljuje besede srca: živio in še nasvidenje "ostanimo prijatelji".

V epilogu bi se radi zahvalili vsem, ki so nam omogočili to kulturno poslanstvo. Še posebna zahvala vsem podjetjem, ki so imela razumevanje — za svoje člane, kateri sodelujejo pri naših sekcijah ter so jim omogočili sodelovanje.

Mladi — po "YU transverzali"

Še kar dober učni uspeh preteklega šolskega leta, mi je zagotovil izvršitev mamičine obljube, da me vzame na deset dnevno potovanje po jugoslovanskosutjeski transverzali. Hitro je prišel datum 21. julij, dan odhoda za katerega se je odločilo PD Žalec. Sončnega popoldneva smo se zbrali pred Ferralitom v Žalcu, kamor je točno ob 16. uri pripeljal avtobus kmetijske zadruga Laško z nasmejanim šoferjem Lojzetom. Prva spoznavanja s soudeleženci so bila prijetna in zadovoljni smo bili, da odpotujemo res sami planinci. Ko ugotovimo, da smo vsi, pritisne Lojze na plin in kolesa se zavrtje sproščeno proti Celju, Rimskih Toplicah in kot zadnji vstopi v Zidanem mostu tovariš Hinko. Brez zamude se vrte kolesa proti Zagrebu, kar izkoristi naš vodič Janko Juhar, da nas predstavi in ugotovi, da smo vsi. Pot nadaljujemo preko Okučanov-Banjaluke-Jajca-Donji in Gornji Vakuf-Prozor-Jablanice do Konjic. Žal smo zaradi prevelikega prometa imeli zamudo, tako da smo do Konjic prišli s precejšnjo zamudo in vodič, kateri je bil naročen, da nas vodi na Prenj vrh Zelen glave, ki je visoka 2123 m, nas ni več čakal. Zato smo se odločili, da sami nadaljujemo pot do Konjiške Bele, kamor smo prispeli 22. 7. zjutraj. V razgovoru s tamkajšnjimi prebivalci ugotovimo, da bodo ta dan preizkušali municijo prav v smeri, kamor nas pelje pot po

transverzali. Mi ostanemo trmasti ter se po izdatni malici kljub obetajočemu se dežju vseeno odpravimo na pot. Dobro markirana pot nas strmo vodi k cilju nasproti. Ko koračimo proti vrhu spodaj začnejo s prvo detonacijo topovske strelje, ki nas spremljajo vseskozi do Jezerc, kjer stoji planinska kočja, ki je povečini zaprta in slabo oskrbovana. Srečo smo imeli, da nas tu dohiti naročeni vodič, ki nam odpre dom in pove, da si tu lahko po mili volji skuhamo kar želimo, seveda iz naše zaloge. Žal nam tudi pove, da na Zelen glavi ni štampiljke. Določeno število se jih odloči, da se kljub temu povzpne na vrh, kjer se slikajo in presenečeni ugotove, da štampiljka je, toda večina je pustila dnevnike v domu. Temni oblaki nas vedno bolj opozarjajo na bližajočo nevihto in že se vlijejo prve deževne kaplje, mi pa s strahom mislimo na dolgo pot nazaj, kajti še isti dan smo morali priti na Boračko jezero. Dež malo preneha, vodič se odloči, da krenemo na pot, katera nas pelje skozi zelene pašnike, kjer se pase nešteto ovac, med katerimi srečujemo srečne in zadovoljne čobanice, ki ročno predejo volno. Pot se počasi spušča navzdol, mi najdemo še polno gozdnih sadežev, ki jih pridno zobljemo, dokler nam težki oblaki zopet ne nalihejo dežja, ki nas spremlja do pozne noči, ko smo prišli do cilja.

KF Maglič 2551 m

Zaradi neurja so se naše vrste razkropile, nekateri celo zaidejo in z medsebojnimi kljuci se vrnemo na pravo pot in se zberemo na predvidenem mestu. Prostor določen za camping je bil žal pod vodo, mi pa vsi mokri čakamo na rešitev. Predstavniki neke šole nam ponudijo prostor in mi se vležemo na gola tla v učilnici. Zaradi utrujenosti kar dobro prespimo noč na trdih tleh. Drugo jutro je bil lep sončen dan in ob pripravi zajtrka si uspešno posušimo premočene obleke. Dobra volja vidno narašča in že nas vabi šofer Lojze s svojo hupo, da vstopimo v avtobus, s katerim se odpeljemo proti Zelengori, kjer se pričena transverzala Sutjeske, ki je bila ustanovljena v počastitev Titovih jubilejev. Vračamo se nazaj v Konjic preko Ivan sedla v Sarajevo-Kolinovik, odtod v Fočo in Tjentište, kamor smo prispeli proti večeru. Prespali smo v soteski Sutjeske v vasi Luka pri nekem kmetu. Ta odsek je zaščiten, zato smo imeli sitnosti zaradi prenočevanja na črno, pri čemer nas je zalotil nepredvideni čuvaj. Na koncu nam je celo zaupal, da pride iz bližnjega pragozda Peručice k osamljeni hiši, kjer smo spali večkrat medved. Ob pripravi zajtrka z veseljem ugotovimo, da smo vsi srečno prespali noč in da nobeden ne manjka. Po zajtrku se odpravimo na predvideno pot po Sutjeski in Zelengori. Asfaltna cesta nas preko tunelov pripelje do prve znamenitosti, to je most preko katerega se je prebijala naša divizija z ranjenci proti Zelengori. V tej ofenzivi, ki se je imenovala 5. pod imenom "Schwarz" so sovražniki hoteli uničiti naše sile na tem področju. Na tem mestu sestopimo. Sutjesko tu tvori ozek kanjon, na obeh straneh pa se vzpne skoraj navpična strmina. Skoraj, da občutimo sovražne rafale, ki neusmiljeno tolčejo po naših borcih, ki z nadčloveškimi napori rešujejo ranjence in sebe. Pogled se nam ustavi v mogočnih skalah, ki se upirajo v nebeško sinjino, v njih vidimo večni spomenik herojem, ki so žrtvovali svoja mlada življenja za svobodo. Tiho nadaljujemo pot proti Orlovskemu jezeru, ki ga sedaj imenujejo Boriločko. Po skromni malici občudujemo jezero, gozdar počitniške hiše pa nam ponuja meko rakijo, kar pa vljudno odklonimo, kajti pot, ki jo takoj nadaljujemo je še dolga in naporna. Vstop v Zelengoro je čudovit zaradi prostranih zelenih pašnikov, prepolnih belih ovčic, govodi in tudi konjev. Vrh neke planote pridemo do Ljubin groba. To je grob pravljičnega fanta, kamor se predvsem rade zatekajo mlade čobanice in čobani. Preko napetih hrbtov Zelengore pridemo do Ličkih kolib. Tu so grobovi starih vojakov, katere obdajajo male planšarije, ki so polne vestnih planšarjev, ti pa nam za malo denarja ponudijo dobrega mleka. Čudovit pogled je bil na bližnji vrh v dolino. Res lepa, čudovita in junaška je Zelengora. Naglo se

spuščamo v dolino do mosta na Hrčovski, kjer so bile razbite nemške čete. Od tam se peljemo naprej na Milin klade do mesta, kjer je počival v ofenzivi vrhovni štab. Od tam ni daleč grob junaškega heroja Save Kovačevića. Nemo obiščemo njegov grob in z enominutnim molkom počastimo njegov spomin. Le dobrih 20 m vstran je padel. Prav v bližini pa je drevo, ki je obdano z nešteti kovanci različnih narodnosti. Kakšnega pomena je to, pa nam ni mogel nihče pojasniti. Še par kilometrov in že smo v Tjentištu. Tu stoji veličasten spomenik in kostnica 3001 padlim borcem. Blizu spomenika je muzej,

za na pot, predvsem nam manjka kruha. Po opravljenem nakupu krenemo naprej proti Kosovemu polju. Ustavimo se pri spomeniku, kjer je bila težka znamenita bitka Srbov s Turki. Spomenik je štirioglate oblike in tvori stolp, v notranjosti so stopnice, na stenah pa so odlomki pisanih verzov in narodne pesmi devet Jugovičev, katere je zbral Vuk Karadžić. Pot nas vodi naprej mimo rudnika Trepča, kjer koplejo svinec, cink in srebro. To je največji rudnik te rude v Evropi. Le bežen pogled na ta masiv in mi gremo naprej proti Kopaniku, na Pončičev vrh visok 2017 m. Malo pod vrhom pridemo do planinske-

Đerovica, 2656 m

v katerem so na steni vklesana imena borcev ter freske, ki ponazarjajo potek in uspeh te bitke. Ker v tem majhnem naselju ne dobimo prenočišča se odpeljemo na Hađič Araven, da se od tam povzpne na vrh Magliča, ki je visok 2368 m, od tam pa vodi tudi pot v pragozd Peručice. Ker pa nas lovi noč, prespimo v delavskih barakah na Policah. Drugo jutro ugotovimo, da imamo malo časa, zato se odločimo, da jih polovica krene na vrh, drugi pa gremo v pragozd Peručica. Pri vходу v pragozd nas ustavi gozdni čuvaj, ki nam ne dovoli brez vodiča v gozd, ker se v njem nahaja veliko število divjih živali. Ustrašimo se, ko vzame iz police puško in nam pove, da je zvečer prav tu v bližini jedel medved. Tiho vsak s svojimi občutki smo šli v gozd in se čudili, da med potjo nismo srečali drugega, kot kardelo kobilic in slišali pojoče murne. To je primitiven vendar ponosen, predvsem pa pošten narod, ki živi v tem gorskem svetu. V mislih pri njih naglo gremo nazaj v Dečane, odkoder se z avtobusom vrnemo v Peč in tam ponovno prespimo. Zgodaj zjutraj krenemo proti Prištini, tu kupujemo najnujnejše stvari

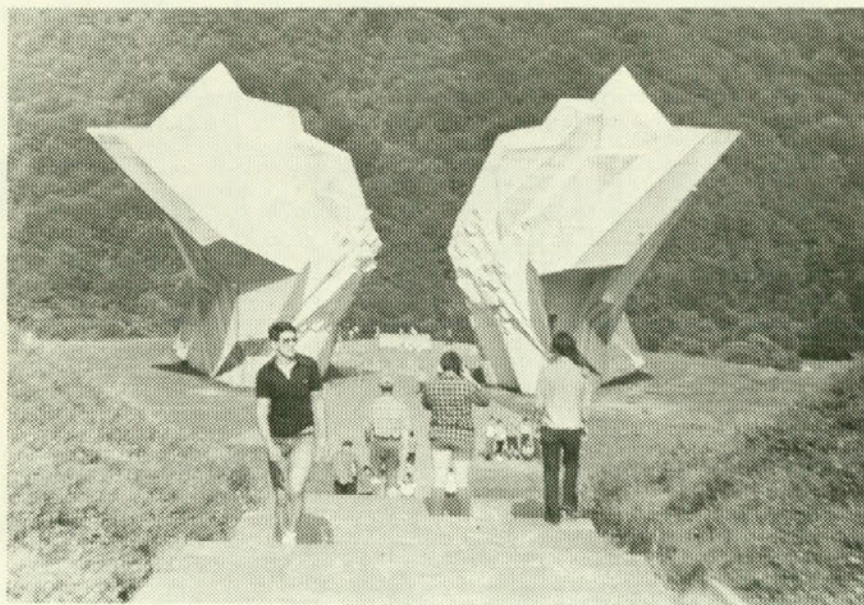
ga doma. Dom je brez postrežbe, tu nam še povedo, da se štampiljka nahaja pri spodnji postaji žičnice in mi moramo nazaj. Na srečo pridemo do žuborečega studenca z dobro pitno vodo, kjer se ustavimo in zopet preizkusimo svoje kuharske umetnosti, kar se nam več ali manj tudi posreči. Po kosilu gremo iskat štampiljko, mimo grede pa zvedavo ogledujemo lep rekreacijski center, ki je v polnem razmahu novogradenj. Pozimi je tu idealna smuka, kar pridno izkorišča naša vojska, katera ima tu svoje kasarne. Ko opravimo vse formalnosti, se preko sedla spuščamo po nevarnih serpentinah, katere pa naš šofer Lojze varno prevozi.

Tako pridemo v Brus in preko Prokuplja v Niš. Tu prenočimo v kampu. Zjutraj se peljemo proti Novi Banji do Gornje Studene od tu samo peš na Suvo Planino do Frema, visokega 1808 m. Nič posebnega ne doživimo, le ob poti je polno sončnih sliv, katere nam domačini dobruđušno ponujajo, hvaležni jih sprejmemo in jemo, kar nam zelo prija, kajti sonce peče na vso moč in žejni smo. Povratek do Niša izkoristimo za ogled Čele Kule. To je stolp zgrajen iz

človeških lobanj srbskih rodoljubov, katerim so Turki posekali glave in v opomin Srbom vzdali v ta stolp. Pogled je grozljiv, stolp je po tolikih letih še dobro ohranjen, je pa sedaj dobro zaščiten in vreden ogleda. Iz Niša se vozimo po avto-cesti proti Beogradu. Noč nas lovi, ko nam sij na nebu da slutiti, da se bližamo naši prestolnici. Na cesti vidimo gradbena dela povsod se dosti gradi, polno je strojev in ljudi. Čudovit je pogled na razsvetljeni Beograd, oči se pasejo v nešteti barvah, ki počasi tonejo v noč. Proti Fruški gori se vrte kolesa in naš zadnji vzpon je Crveni Čot, visok 539 m. Okrog polnoči se nam nasmeji na nebu polna luna, a mi ostanemo sami. Kakor veš in znaš narode, je parola vodiča, "znajdi se pri spanju". Vsak po svoje napravljamo šotore, nekateri prespijo kar v spalnih vrečah, le par nas gre v bližnji gozd, tam pa seveda na golih tleh in trdih koreninah kar dobro občutimo lepoto te zadnje, a vendar čudovite noči in moč Crvenog Čota. V jutru se pred nami prikaže televizijski stolp, ne daleč stran pa lep planinski dom. Ni nam žal spanja v

naravi, vedro nebo in čisti zrak nas je spravil v dobro voljo. V domu smo se napili toplega čaja in vse je bilo dobro. Iz tega hribočka smo kmalu v dolini, proti domu se obrnejo kolesa, prostrana ravan uspava, le posamezna mesta skozi katera nas pelje pot, nas dramijo iz dremavice. Tu je Ilovk-Vukovar-Osijek-Đakovo. Obstojimo, pred nami je mogočna silhueta katedrale J. Štrosmajerja, ki je vredno ogleda. Srečo imamo! Sedemletni deček - vodič nas vodi po cerkvi, kot žuboreči potoček mu teče beseda, ko nam razkazuje in razlaga znamenitosti te cerkve, dokler se ne ustavimo pred grobnico. Tu je grob J. Štrosmajerja — je epilog njegove učenosti. Nagradimo ga in se mu zahvalimo. Le par ur nas loči do doma. Vsak po svoje premleva to čudovito desetdnevno pot, v kateri smo bili kot bratje in sestre planinci iz Žalca, Zabukovice, Celja, Laškega, Rimskih Toplic, Polzele ter Hinko iz Litijske. Bilo nas je 38, vse nas druži lepota planin. Naše slovo je bil en sam vzklik, nasvidenje drugo leto v Makedoniji.

KV

Spomenik v Tjentištu

Olga Vaš

Olga Vaševa se je zaposlila v našem podjetju koncem leta 1942. Njeno prvo delovno mesto je bilo v slikarni, kjer se je priučevala za ročni dekor izdelkov. Z zanimanjem in marljivostjo, ki je bila skorajda edinstvena, je kmalu začela samostojno dekorirati različne izdelke, ki so se v tistem času delali. V slikarni je ostala do leta 1948, nakar je odšla na administrativni tečaj v Celje, kjer so jo potem obdržali v službi na okraju.

Po letu 1951 je prišla nazaj v KIL, kjer je nekaj časa delala kot slikarka, nato pa v administraciji v komercialni in računovodstvu.

Tudi potem ko je avgusta letos odšla v pokoj smo jo pogrešali, zato še vedno dela honorarno v naši organizaciji, dokler bo sama hotela, potem pa ji želimo, da bi še vrsto let uživala v svojem pokoku.

J.A.

Olga Klampfer

Letos se bo po 32. letih poslovila od naše tovarne Olga Klampfer in odšla v zasluženi počitek.

V tovarno je prišla kot prikupno 17. letno dekle, z dolgimi črnimi kitami, 19. 6. 1945, ko je bil okupator končno izgnan iz naše domovine. Leta vojne so se ji neizbrisno utisnila v spomin, saj je bila njena cela družina vsa leta vojne v izseljeništvu v Sisku. V teh letih ni niti enkrat videla svoje rojstne hiše in doline zelenega zlata.

V Libojah se je najprej zaposlila pri predorni peči, po potrebi pa je delala tudi v drugih oddelkih. Delo je bilo težko in v času izgradnje nove domovine je bilo potrebno vložiti nešteto prostovoljnih ur. Odzvala se je vsaki akciji, tako so z udarniškim delom izgradili združni dom, restavracijo, peč nadžarko itd. Aktivno je sodelovala v organih upravljanja, posebno v disciplinski komisiji, kjer je njena dobrodušnost večkrat vplivala na rezultate postopka.

Želimo ji, da dolgo uživa zasluženi pokoj in da pride večkrat med nas, ki njene nasmeha in dobre jvolje ne bomo nikdar pozabili.

J. A.

Umrli upokojnici

Mak Franc — je bil v našem kolektivu od 5. 10. 1965 do 25. 5. 1969. Opravljal je delo kurjača na generatorju in bil invalidsko upokojen. Z mopedom je imel prometno nesrečo, ki je — ni preživel in je umrl 15. 10. 1977.

Vipotnik Ivan — je umrl po dolgotrajni bolezni 9. 11. 1977 in smo ga pokopali v Žalcu. V kolektivu je bil vodja zidarske skupine vseh 11 let pred upokojitvijo.

Pravdič Irena — je bila zaposlena v loščilnici in je v našem kolektivu delala 16 let, nato pa je bila 9. 9. 1977 invalidsko upokojena. Njeno zdravstveno stanje se ni izboljšalo in je zahrbtna bolezen prekinila njeno življenjsko pot. Umrla je 22. 11. 1977 in smo jo pokopali na pokopališču v Žalcu.

Vsem svojcem in ožjim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

NAGRADNA NOVOLETNA KRIŽANKA

					KIL	ZANIČLIVO IME ZA ŽENO	VRSTA HROŠČA	ZVITEK, ZMOTEK	DOMAČE PLATNO	PREDSTAVNICA NEZNEGA SPOLA	KONTRAREVOLUCIJA	VELIK GORSKI GREBEN	ŠOLA ZA KADETE	RIŽEVO ŽGANJE		
					PAZNICA											
					IGRALEC NA TROBENTO											
					BOJESLOVNA CEMNA V ATLANTIKU											
					BOG SONČAY STARH EGIPTU							SINKO				
ARGON								ZNAK ZA MNOŽENJE				PREDSTOJNIK SAMOSTANA				
SARATEVO																
					STANE SEVER MALI HRIB	PREBIVALENKA NA SEVERU	INDIJANEC V PERUJU	KLADA ZA SEKANJE DRVA	ALBERT EINSTEIN			NOBELIJ AVTOR UKANE (STONE)				
											KIL	VSIPAVANJE				
SESTAVIL ŽUPAN DRAGO	GORSKI BOG SONCA	IME ILUSTRATORKE YONKE ŠTIH	GL. MEST ARMEJSKE REPUBL.	RENITJ VODNA ŽIVAL		TIROLSKA REKA VERDIJEV OPERA			DOMAČA ŽIVAL, KI DAJE VOLNO	ZIVAL, IME EGIPTOVSK. FIL. 19. SHARIFA						
PREBIVALKA ZDA										SOL OJZNE KIL-URADNI SPIS						
SLAP V DOLINI VRATA								UMRLI SLOV. SLIKAR VLADIMIR				PREBIVALEC JOKO-HAME	UGANDSKI VOĐIA IDI			
OTOČJ JUŽNO OD RABA					PESEM INALNICA FOTOČNA ŽIVAL			DREVO ROBINJA								
ODDELEK V KERA-MIENI									TRILENIN V MATEMATIKI							
REDKJ-SE ŽEN. IME				ANTON OCVRK		KIL				SLIKAR JOŽE HORVAT KDO R PAGA PEVKA, BRATUJ						
PRITOK TAJSKE REKE MENAM				KRA-LJEVO		KOBAR. KLUB GUBA V ANATOMI			IME BALETKE MLAKAR			OS. ZAIM. PREBIVAL NOVE ZE-LANDIJE				
					ŽLEB V ŽOGAH PIVALNI KLUB				ALUMINIJ ENAKA SAMOGL.			MATA HARI	BREZ-PRAVNO LJUBSTV.			
															GER-MANSKI OREL	
					IELET V GORE							STAPA MAMA DARKO SULER				
					SRŠE-NAR							IME PEVCA ŠIFRENTA				
													MALA ČASA			

Izdaja Keramična Industrija Liboje. Ureja odbor za informacije. Odgovorni urednik Darko Šuler. Izhaja štirikrat letno. Telefon 710-600. Tisk: REK TOZD TISK Velenje. Naklada 750 izvodov.

Za pravilne rešitve križanke so pripravljene 3 nagrade naših izdelkov.

Rešitve križank dostavite uredniku našega lista.